

INFORMACIJA

o realizaciji projekata iz sredstava Njemačke banke za obnovu i razvoj (KfW banka), Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Evropske investicione banke (EIB) za izgradnju infrastrukture za otpadne vode i vodosnabdijevanje u crnogorskim opštinama, Prijestonici Cetinje i Glavnom gradu Podgorici

Ministarstvo održivog razvoja i turizma prati realizaciju projekata iz oblasti komunalne infrastrukture. Projekti se realizuju kroz kreditne aranžmane sa Njemačkom bankom za obnovu i razvoj (KfW banka), Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) i Evropskom investicionom bankom (EIB). U realizaciji ovih projekata otvorila su se pitanja vezano za povraćaj kreditnih sredstava (da li se sredstva prosleđuju opštinama kao bespovratna ili kao kreditna), a s tim u vezi i mogućnosti opština da se zaduže za potrebe implementacije projekata.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je pripremilo Informaciju o realizaciji projekata iz sredstava Njemačke banke za obnovu i razvoj (KfW banka), Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Evropske investicione banke (EIB) za izgradnju infrastrukture za otpadne vode i vodosnabdijevanje u opštinama i Glavnom gradu Podgorici, u cilju daljeg nastavka realizacije projekata.

1. Njemačka banka za obnovu i razvoj (KfW banka)

U okviru saradnje sa KfW bankom, u oblastima otpadnih voda i vodosnabdijevanja, realizovan je veliki broj projekata, a koji su ubrzali realizaciju sprovođenja Master plana odvođenja otpadnih voda Crnogorskog primorja i opštine Cetinje. Ukupna vrijednost projekata „vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda na Jadranskoj obali“, koji se realizuju uz podršku KfW banke u okviru više faza (Faze II – V), procijenjena je na 152 miliona €, pri čemu je KfW banka do sada učestvovala sa 99 miliona € kreditnih sredstava i preko 17 miliona € bespovratnih sredstava, za konsultantske usluge, projektnu dokumentaciju i investicije. U okviru pomenutih investicija od planiranih oko 270 km kanalizacione i vodovodne mreže i izgradnje postrojenja za tretman otpadnih voda u opštinama Herceg Novi, Bar, Tivat i Kotor, do sad je izgrađeno više od 150 km kanalizacione i vodovodne mreže, a u fazi izgradnje se nalaze postrojenja za tretman otpadnih voda u Herceg Novom i zajedničko postrojenje za tretman otpadnih voda za Kotor i Tivat. Takođe, planirana je izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Baru i Ulcinju. Značaj navedenih aktivnosti za Crnu Goru je neprocjenjiv.

U okviru realizacije pomenutih projekata znatan doprinos opštinama Herceg Novi, Kotor i Tivat je dat i kroz donatorska sredstva KfW banke, kao i kroz podršku Vlade Crne Gore.

Trenutno raspoloživa sredstva iz faze Va u iznosu od 36 miliona € se raspoređuju na sledeći način:

- Opština Tivat – 6 miliona € (za postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Tivat/Kotor i za koje je obezbijedena saglasnost SO za obje opštine)
- Opština Bar – 10 miliona € (za postrojenje PPOV, za koje očekujemo saglasnost SO)
- Opština Ulcinj – 20 miliona € (za kompletnu izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže). Kako je Opština Ulcinj donijela odluku o zaduženju od 20 miliona €, potrebno je obezbijediti njihovu saglasnost o realokaciji određenog dijela sredstava drugim opštinama koje imaju spremne projekte – ukupno 15,4 mil. Povrat ovih preusmjerenih sredstava bi se izvršio iz narednih faza koje se dogovaraju za naredni period i po mogućnosti pod istim uslovima. - tabela 1.

Tabela 1. Prioritetne investicije iz sredstava KfW banke u vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali, faza Va, sa pregledom potrebne realokacije sredstava

Opština	Projekat	Obezbijede na sredstva	Bezpovratna sredstva od početka projekta KFW-a	Dosadašnje kreditno zaduženje
Tivat i Kotor	PPOV za Tivat i Kotor – dionica Tivat	6.000.000 €	Vlada 7.621.000 € Donacija KFWa 2.722.000 €	6.000.000 €
Bar	PPOV i kanalizaciona mreža	10.000.000€	KFW 156.000 €	Potrebno obezbijediti od SO Bar
Ulcinj	PPOV i kanalizaciona mreža	20.000.000€	Napomena: očekuje se učešće Vlade (10% ukupne vrijednosti investicije)	20.000.000 €

Realokacija sredstava Ulcinja

Opština	Projekat	Iznos sredstava za realokaciju	Bezpovratna sredstva od početka projekta KFW-a	Potrebno dodatno zaduženje
Tivat - Herceg Novi Tivat - Kotor	Postrojenje za solarno sušenje kanalizacionog mulja	3.000.000 €	Kotor do sada Vlada 7.068.000 € + 1.341.000€ (Vlada) +156.000€ (KFW)	Potrebno kreditno zaduženje od SO Tivat
Herceg Novi	Postrojenje za solarno sušenje kanalizacionog mulja	2.900.000 €	Vlada 10.300.000 € Vlada 4.289.000 € + 156.000 € (KFW)	Potrebno kreditno zaduženje od SO Herceg Novi
Podgorica	PPOV i glavna kanalizaciona mreža i konsultant za implementaciju	6.000.000 €		
Tivat	Projekti Luštica	3.500.000 €		Potrebno kreditno zaduženje od SO Tivat

- **Tabela 2. Prikaz grantova i donacija po opštinama u okviru projekata sa KfW.**

OPŠTINA	*GRANT VLADA CG iz Faze IV	DONACIJA KfW	DONACIJA VLADA CG
KOTOR	7.068.000 €	156.000 €	1.341.000 €
TIVAT	7.621.000 €	2.722.000 €	
HERCEG NOVI	10.300.000 €	156.000 €	4.259.000 €
BAR		156.000 €	
ULCINJ			
UKUPNO	24.989.000 €	3.190.000 €	5.600.000 €

* Zaključak Vlade CG od 24.12.09/da se faza IV kredita KfW realizuje kroz kapitalni Budžet kao učesce Vlade CG

Ocjena spremnosti projekata za realizaciju

U dijelu spremnosti projekata za realizaciju, ocijenjeno je da pored projekata u opštinama **Bar** i **Ulcinj** u kojima su već pripremljeni konkretni ugovori za realizaciju, najspremniji su projekti **hitnih investicionih mjera u Tivtu za koji je urađena projektna dokumentacija**, a kojim je obuhvaćena Izgradnja nedostajuće sekundarne i tercijarne kanalizacione mreže u gornjem dijelu centra Tivta, izgradnja sekundarne kanalizacione mreže na Luštici, Izgradnja III faze tranzitnog cjevovoda za povezivanje Luštice na regionalni vodovodni sistem (snabdijevanje Luštica Development-a) što je ugovorom obaveza Vlade Crne Gore i Projekat **Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda i kolektora u Podgorici** (potrebno je oko 37,6 miliona €, od čega iz kreditnih sredstava oko 31,5 miliona €), za koji već postoji donijeta Odluka SO Podgorice o zaduženju, kao i pozitivno mišljenje Ministarstva finansija; Ukoliko bi se potpisao Ugovor o kreditu, odmah bi se mogao raspisati tender po principu “projektuj izgradi” (FIDIC).

2. Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Saradnja sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) vezana je za realizaciju *Projekta izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i rehabilitacije vodovodne i kanalizacione mreže u opštini Danilovgrad*. U cilju realizacije ovog projekta, Vlada Crne Gore – Ministarstvo finansija i EBRD zaključili su, dana 08.12.2010. godine, Ugovor o kreditnom aranžmanu, čija je ukupna vrijednost 5.350.000,00 miliona €.

Projekat izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i rehabilitacije vodovodne i kanalizacione mreže u opštini Danilovgrad podrazumijeva izgradnju sistema za odlaganje otpadnih voda, zatim postrojenja za njihovo prečišćavanje, kao i modernizaciju postojeće vodovodne mreže.-Tabela 3

Zaključkom Vlade Crne Gore, br. 03-9558, od 18.11.2010. godine, nije definisano na koji način će sredstva biti prenešena Opštini, već je samo data saglasnost na ugovornu dokumentaciju, kao i na zaključenje aranžmana. U vezi sa navedenim, kako bi se nastavilo sa realizacijom aranžmana, trebalo je utvrditi da li će sredstva biti tretirana kao kreditna ili bespovratna, što je i Zaključkom Vlade Crne Gore, od 20. maja 2015. godine, riješeno tako što je Vlada CG dala saglasnost da se sredstva obezbjeđena iz kreditnih aranžmana EBRD-a proslijede opštini Danilovgrad kao kreditna. Nakon toga Ministarstvo finansija je uputilo dopis Opštini Danilovgrad, vezano za navedeni Zaključak Vlade CG i izjašnjenje o potrebi kreditnog zaduženja opštine, što SO Danilovgrad još uvijek nije realizovala. Donošenje Odluke o zaduženju se očekuje u narednom periodu, naročito imajući u vidu da za jedan dio već ugovorenih aktivnosti nisu izmirena sredstva prema izvođačima koji su angažovani na realizaciji jednog segmenta projekta.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju MORT-a Opština Danilovgrad do sada nije bila korisnik donatorskih sredstava EU preko IPA 2007-2013, a ni grantova od strane Vlade ili ili neke od međunarodnih finansijskih institucija.

- **Tabela 3. Informacija o status kreditnog zaduženja Opštine Danilovgrad**

Opština	Projektna aktivnost	Ukupna vrijednost projektne aktivnosti (euro)	Iznos kreditnog zaduženja (MFI)	Status zaduženja opštine	Rizik u implementaciji
Danilovgrad	Izgradnja sistema za vodosnabdijevanje	1.145.253	1.145.253 (EBRD)	Nije usvojena odluka o kreditnom zaduženju	Nije definisan status kreditnog aranžmana
	Izgradnja kanalizacione mreže	2.982.000	2.982.000 (EBRD)	Nije usvojena odluka	Nije definisan status kreditnog aranžmana
	Projektovanje i izgradnja PPOV	930.000	930.000 (EBRD)	Nije usvojena Odluka	Nije definisan status kreditnog aranžmana
	Nadzor nad izvođenjem radova	489.680	489.680 (EBRD)	Isplate sprovodi EBRD	

3. Evropska investiciona banka (EIB)

U 2008. godini, potpisan je Memorandum o finansiranju projekata na teritoriji Crne Gore između Vlade Crne Gore i Evropske investicione banke, kojim je dogovoren dugoročni okvirni kredit, u iznosu od 57.000.000 eura, za projekte iz oblasti otpadnih voda i vodosnabdijevanja.

Pored projekata koji su već realizovani iz ovog kreditnog aranžmana u Glavnom gradu Podgorici, opštinama Nikšić i Rožaje, Zaključkom Vlade Crne Gore, od 20. maja 2015. godine, Vlada CG je dala saglasnost da se sredstva obezbijedena iz kreditnih aranžmana EIB-a prosljede Prijestonici Cetinje u iznosu od 2,92 miliona eura za projekte na unapređenju vodosnabdijevanja i opštinama Ulcinj (5 miliona €) za izgradnju kanalizacione mreže u naseljima koja gravitiraju oko kanala Port Milena, Bijelo Polje (3,29 miliona€) i Berane (3,148 miliona €) za projekte u oblasti otpadnih voda i vodosnabdijevanja i Andrijevice (225 000 €) za unapređenje vodosnabdijevanja.

Po predmetnom pitanju, a vezano za navedeni Zaključak Vlade CG, Prijestonica Cetinje, Opština Andrijevica i Opština Ulcinj su donijele Odluke o zaduženju. Opština Bijelo Polje je donijela Odluku o zaduženju za nadzor nad izvođenjem radova (457 000 €) na kanalizacionoj mreži, dok se očekuje da će za preostala sredstva zaduženja biti donijeta u skladu sa dinamikom realizacije projekta izgradnje kanalizacione mreže i PPOV-a. Opština Berane, još uvijek nije donijela odluku o zaduženju, jer ima znatan dio sredstava obezbijedenih iz donacije (IPA, preko 8 miliona €), tako da se očekuje da će nakon realizacije tih sredstava, biti u upotrebi i kreditna sredstva iz EIB-e – Tabela 4.

Napomena: Zbog utvrđenih vremenskih rokova za povlačenje definisanih sredstava do 31.12.2015. godine prioritet u realizaciji imaju Prijestonica Cetinje i opštine Andrijevica, Berane, Bijelo Polje i Ulcinj.

Tabela 4. Informacija o statusu kreditnih zaduženja opština u oblasti upravljanja otpadnim vodama, vodosnabdijevanja i čvrstim otpadom za projekte u implementaciji

UPRAVLJANJE OTPADNIM VODAMA I VODOSNABDIJEVANJE								
Opština	Projektna aktivnost	Status Projektne aktivnosti	Ukupna vrijednost projektne aktivnosti (euro)	Iznos kreditnog zaduženja (MFI)	Iznos obezbijeđenih grant sredstava (MFO)	Sredstva države	Status zaduženja opštine	Rizik u implementaciji
Andrijevica	Rekonstrukcija cjevovoda za vodosnabdijevanje „Krokori“	Objavljen tender	1.903.355	200.000 (EIB)	400.000 (WBIF 2012)	1.303.355	Usvojena odluka SO o kreditnom zaduženju.	Predstoji saglasnost Vlade na kreditno zaduženje.
	Nadzor nad izvođenjem radova	Izvršeno vrijednovanje ponuda	25.000	25.000 (EIB)			Usvojena odluka SO o kreditnom zaduženju.	Predstoji saglasnost Vlade na kreditno zaduženje.
Berane	Projektovanje i izgradnja PPOV i nadzor nad izvođenjem radova	Objavljen tender	6.459.000	1.669.909 (EIB)	4.070.727 (IPA 12/13)	718.364	Nakon upotrebe IPA sredstava	
	Izgradnja kanalizacione mreže	Objavljen tender	4.730.000	1.222.894 (EIB)	2.981.039 (IPA 12/13)	526.067	Nakon upotrebe IPA sredstava	
Bijelo Polje	Projektovanje i izgradnja PPOV	Pripremljena tenderska dokumentacija	5.400.000	5.400.000 (EIB)			Nije usvojena Odluka SO o kreditnom zaduženju	Nijesu riješeni imovinsko pravni odnosi.
	Izgradnja kanalizacione mreže	Potpisan ugovor	3.110.803		3.110.803 (IPA 2011)		Isplate sprovodi DEU	
	Nadzor nad izvođenjem radova	Potpisan ugovor	447.830				27.03.2015. usvojena Odluka SO o kreditnom zaduženju	Potrebno obezbijeđenje saglasnosti Vlade na kreditno zaduženje i potpisivanje Ugovora o transferu sredstava

Opština	Projektna aktivnost	Status Projektne aktivnosti	Ukupna vrijednost projektne aktivnosti (euro)	Iznos kreditnog zaduženja (MFI)	Iznos obezbijeđeni h grant sredstava (MFO)	Sredstva države	Status zaduženja opštine	Rizik u implementaciji
Cetinje	Projektovanje i izgradnja PPOV	Predstoji izrada tenderske dokumentacije	5.411.300	5.411.300 (EIB)			Nije usvojena Odluka SO okreditnom zaduženju	
	Izgradnja kanalizacione mreže u centralnom dijelu grada	U realizaciji	2.733.111		2.733.111 (IPA 2011)		Isplate vrši DEU u Crnoj Gori	
	Izgradnja kanalizacione mreže u naselju Grude	U realizaciji	696.000		696.000 (IPF MW)		Potpisan ugovor o transferu sredstava	
	Nadzor nad izvođenjem radova za izgradnju kanalizacionih mreža	U realizaciji	230.000	230.000 (EIB)			Potpisan ugovor o transferu sredstava	
	Izgradnja tunela Belveder	Ugovorena izrada glavnog projekta	Nije definisano				Predstoji	Potrebno definisanje finansijske strukture projekta
	Unaprijeđenje sistema vodosnabdijevanja	U realizaciji	2.446.149	2.446.149 (EIB)			Potpisan ugovor o transferu sredstava	Sredstva su obezbijeđena u MF i raspoloživa sa Opštinu Cetinje
Kolašin	Projektovanje i izgradnja PPOV	Predstoji izrada Idejnog projekta	978.500	978.500 (EIB)			Predstoji	Potrebno definisanje finansijske strukture projekta
	Izgradnja kanalizacione mreže	Predstoji izrada Idejnog projekta	2.315.234	2.315.234 (EIB)			Predstoji	Potrebno definisanje finansijske strukture proje

Opština	Projektna aktivnost	Status Projektne aktivnosti	Ukupna vrijednost projektne aktivnosti (euro)	Iznos kreditnog zaduženja (MFI)	Iznos obezbijeđenih grant sredstava (MFO)	Sredstva države	Status zaduženja opštine	Rizik u implementaciji
Nikšić	Projektovanje i izgradnja PPOV	U realizaciji	14.160.853	14.160.853 (EIB)			Potpisan ugovor o transferu sredstava	
	Izgradnja kanalizacione mreže	Realizovano	3.492.121		3.492.121 (IPA 2008)		Potpisan ugovor o transferu sredstava	
Pljevlja	Projektovanje i izgradnja PPOV	U realizaciji	6.000.000	2.500.000 (EIB)	3.500.000 (IPA 2010)		Potpisan ugovor o transferu sredstava	
	Izgradnja gradskog kolektora	U realizaciji	1.030.000		1.030.000 (IPF MW)		Potpisan ugovor o transferu sredstava	
	Nadzor nad izvođenjem radova	U realizaciji	500.200	500.200 (EIB)			Potpisan ugovor o transferu sredstava	
	Regulacija korita rijeke Čehotine	Izrađen nacrt tenderske dokumentacije	4.500.000	4.500.000 (EIB)			Nije usvojena odluka SO o kreditnom zaduženju	Potrebno definisanje finansijske strukture projekta
Plav	Projektovanje i Izgradnja PPOV	Predstoji izrada tenderske dokumentacije	3.262.151	3.262.151 (EIB)			Nije usvojena odluka SO o kreditnom zaduženju	Potrebno definisanje finansijske strukture projekta
	Izgradnja kanalizacione mreže	U toku je izrada glavnog projekta	4.178.200	4.178.200 (EIB)			Nije usvojena odluka SO o kreditnom zaduženju	Potrebno definisanje finansijske strukture projekta

Opština	Projektna aktivnost	Status Projektne aktivnosti	Ukupna vrijednost projektne aktivnosti (euro)	Iznos kreditnog zaduženja (MFI)	Iznos obezbijeđenih grant sredstava (MFO)	Sredstva države	Status zaduženja opštine	Rizik u implementaciji
Rožaje	Projektovanje i izgradnja PPOV	U toku izmjene i dopune Idejnog projekta	5.115.171	5.115.171 (EIB)			Nije usvojena odluka SO o kreditnom zaduženju	Potrebno definisanje finansijske strukture projekta
	Izgradnja kanalizacione mreže	U toku izrada Glavnog projekta	3.391.622	3.391.622 (EIB)			Nije usvojena odluka SO o kreditnom zaduženju	Potrebno definisanje finansijske strukture projekta
	Izgradnja rezervoara i vodovoda „Vrelo Ibra – Vukoser“ i nadzor nad izvođenjem radova	relizovano	1.701.330	1.261.330 (EIB)	440.000 (TIKA)		Potpisan ugovor o transferu sredstava	
Podgorica	Izgradnja sistema za vodosnabdijevanje u gradskim opštinama Tuzi i Golubovci	U realizaciji	4.190.000	4.190.000 (EIB)			Potpisan ugovor o transferu sredstava	
Ulcinj	Izgradnja kanalizacione mreže u naseljima Kodre, Totoši, Bijela Gora, Donja Bratica	Predstoji objava tendera	4.250.000	4.250.000 (EIB)			Usvojena odluka SO o kreditnom zaduženju.	
	Nadzor nad izvođenjem radova	Predstoji objava tendera	240.000	240.000 (EIB)			Usvojena odluka SO o kreditnom zaduženju.	

UPRAVLJANJE ČVRSTIM OTPADOM								
Podgorica	Izgradnja sistema za ocjedne vode na deponiji „Livade“	U realizaciji	1.867.028	1.867.028 (EIB)			Potpisan ugovor o transferu sredstava	